

Naziv studija	Jednopedmetni preddiplomski studij arheologije			
Naziv kolegija	Uvod u antičku arheologiju			
Status kolegija	A			
Godina	1	Semestar	II	
ECTS bodovi	5			
Nastavnik	izv. prof. dr. sc. Ivana Jadrić-Kučan			
e-mail	sijadric@gmail.com			
vrijeme konzultacija	uto 11 - 12 h			
Suradnik / asistent				
e-mail				
vrijeme konzultacija				
Mjesto izvođenja nastave	Učionica 101			
Oblici izvođenja nastave	- Predavanja - Seminari			
Nastavno opterećenje P+S+V				
Način provjere znanja i polaganja ispita	pismeni ispit usmeni ispit			
Početak nastave	Završetak nastave			
Kolokviji	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin	4. termin
Ishodi učenja	<p>Nakon položenog ispita iz ovoga kolegija studenti će biti sposobni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razumijevati povijesne, teritorijalne, društvene, ekonomske i ine procese koji su zahvatili Mediteran u antičko vrijeme. - Razumijevati pojmove koji se pojavljuju u pisanim povijesnim izvorima i znanstvenim raspravama o arheologiji antičkog Mediterana. - Služiti se temeljnom literaturom o antičkoj arheologiji. - Upoznati se s glavnim svjetskim i domaćim institucijama i znanstvenicima čiji je djelokrug vezan uz antičku arheologiju. 			
Preduvjeti za upis				
Sadržaj kolegija	<p>Kolegij obrađuje osnovne teme iz antičke arheologije time pružajući temelj boljem razumijevanju specijalističkih kolegija iz narednih semestara. Uvodni dio obuhvaća prikaz vremena i prostora kojim se kolegij bavi (Mediteran u antičko doba) te obrađuje osnovne pojmove vezane uz njega (npr. antika, klasična arheologija i dr.). Važan segment kolegija predstavlja i prikaz svih vrsta izvora iz kojih se crpe podatci za razumijevanje antičkog društva, a to su prije svega pisani izvori te raznovrsni arheološki nalazi. Središnji dio kolegija odnosit će se na prikaz povijesnih, teritorijalnih, društvenih, religijskih, ekonomskih, umjetničkih i inih segmenata velikih antičkih civilizacija na Mediteranu (Feničana, Grka, Etruščana i Rimljana) s tim da će se najveća pažnja pokloniti grčkoj i rimskoj civilizaciji koje su na našim prostorima ostavile najviše traga i čija će arheološka ostavština u svakom trenutku biti obrađivana kao reprezentativni model za razumijevanje procesa</p>			

	grčke kolonizacije i rimske kolonizacije/romanizacije istočnog Jadrana. Poseban dio kolegija sadržava i prikaz razvoja antičke arheologije u Hrvatskoj te najvažnijih institucija, znanstvenika i publikacija čije su aktivnosti bile vezane uz njezin razvoj.
Obvezna literatura	J. Boardman, J. Griffin & O. Murray, <i>The Oxford History of the Classical World</i> , Oxford, 1986. F. Braudel, <i>The Mediterranean in the Ancient World</i> , London, 2001. N. Cambi, <i>Antika</i> , Zagreb, 2002. G. Hafner, <i>Kreta i Helada</i> , Rijeka, 1970. G. Hafner, <i>Atena i Rim</i> , Rijeka, 1970. D. Harden, <i>The Phoenicians</i> , London, 1963. B. Kuntić-Makvić, Pisani izvori u službi arheološkog istraživanja Scripta et effoffiones: nastava, <i>Opuscula Archaeologica</i> , 30, Zagreb, 2008., 225-269. P. Lisičar, <i>Grci i Rimljani</i> , Zagreb, 1971. A. Musić, <i>Nacrtni grčkih i rimskih starina</i> , Zagreb, 1936. W. Müller, G. Vogel, <i>Atlas Arhitekture</i> , 1, Zagreb, 1999. M. Suić, <i>Antički grad na istočnom Jadranu</i> , Zagreb, 2003. R. Matijašić, <i>Povijest hrvatskih zemalja u antici do cara Dioklecijana</i> , Zagreb, 2009. M. Zaninović, Antička arheologija u Hrvatskoj, <i>Opuscula Archaeologica</i> , 11-12, Zagreb, 1987, 1-71.
Dopunska literatura	J. Boardman, <i>Greek Art</i> , Thames and Hudson, 1996. D. Strong, <i>Roman Art</i> , Yale University Press, 1992. S. Haynes, <i>Etruscan Civilization, A Cultural History</i> , British Museum Press, 2000. E. Kale, <i>Povijest civilizacija</i> , Zagreb, 1990. J. Hall, <i>Rječnik tema i simbola u umjetnosti</i> , Zagreb, 1991. H. W. Janson – A. F. Janson, <i>Povijest umjetnosti</i> , Varaždin, 2003. A. Jurić, <i>Grčka od mitova do antičkih spomenika</i> , Rijeka, 2001. M. Sanader, O antičkoj provincijalnoj arheologiji u Hrvatskoj, s naglaskom na gospodarstvo, <i>Opuscula Archaeologica</i> , 30, Zagreb, 2008., 143-182. Pauzanija, <i>Vodič po Heladi</i> , (preveo U. Pasini), 2008. Plinije Stariji, <i>Povijest antičke umjetnosti</i> , Književni krug Split, 2012. P. Massimo, <i>Etruščani – Etruskologija</i> , Zagreb, 2008.
Internetski izvori	
Način praćenja kvalitete	studentska anketa
Uvjeti za dobivanje potpisa	70 % pohađanja nastave i izlaganje seminarskog rada
Način bodovanja kolokvija/seminara/vježbi /ispita	
Način formiranja konačne ocjene	
Napomena	

Nastavne teme-predavanja			
Red.	Datum	Naslov	Literatura

br.			
1.		<p>Uvodno predavanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata sa sadržajem kolegija. - Određenje prostornog i vremenskog interesa kolegija. - Obrada osnovnih pojmova vezanih uz kolegij (antika, klasična arheologija, periodizacija, ikonografija i dr.). - Antički literarni izvori i arheologija – svjedoci antičkih društava na Mediteranu 	
2.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 1 - Feničani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrijeme i prostor; društveno uređenje; religija; ekonomija, pismo i jezik i dr. - Najvažniji arheološki spomenici. 	
3.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 2 – Etruščani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrijeme i prostor; društveno uređenje; religija, ekonomija, pismo i jezik, stilski razvoj umjetnosti i dr. - Najvažniji arheološki spomenici – urbanizam (Marzabotto), arhitektura (hramovi i grobnice), zidno slikarstvo (grobnice – Tarquinia), umjetnički obrt i dr. 	
4.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 3 – Antički Grci 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrijeme i prostor: kratka povijest antičkih Grka te prikaz glavnih matičnih i kolonizatorskih regija. - Društveno uređenje. - Grčka religija. - Grčka vojska. - Periodizacija grčke umjetnosti (arhajsko, klasično i helenističko doba). 	
5.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 3 – Antički Grci 2 – Urbanizam i arhitektura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urbanizam – razvoj od arhajskog doba do helenizma. - Arhitektura: nastanak, razvoj i elementi dorskog, jonskog i korinskog stila; razvoj sakralne arhitekture kroz razdoblja – tipologija hramova i njihove skulpturalne dekoracije; profana arhitektura (stambena, društvena - Agore, kulturna - teatri i dr.). 	
6.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 3 – Antički Grci 3 – Skulptura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tipologija grčke skulpture. - Razvoj od arhajskog do helenističkog perioda. - Najznačajniji primjeri i majstori (Miron, Fidija, Poliklet, Praksitel, Skopas, Lizip i 	

		dr.).	
7.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 3 – Antički Grci 4 – Vazoslikarstvo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj vazoslikarskih stilova od geometrijskog preko orijentalizirajućeg do crnofiguralnog i crvenofiguralnog stila. - Tehnologija izrade. - Najznačajniji primjeri i majstori. <p>Antičke civilizacije Mediterana 3 – Antički Grci 4 – Numizmatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj novca kod antičkih Grka – denominacije, tehnike izrade i materijal, prikazi, cirkulacija i dr. 	
8.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 4 – Antički Rim 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vrijeme i prostor: kratka povijest razvoja rimske države od naselja uz obalu rijeke Tiber do najjače države antičkog doba (Kraljevstvo, Republika, Carstvo). - Društveno uređenje. 	
9.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 4 – Antički Rim 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rimska religija. - Rimska vojska - razvoj kroz vrijeme, organizacija, jedinice, naoružanje. 	
10.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 4 – Antički Rim 3 – urbanizam i arhitektura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj grada kod antičkih Rimljana. - Arhitektura: tehnike gradnje i materijali. - Sakralna arhitektura: tipologija hramova, žrtvenici i dr. - Profana arhitektura: tipologija stambene arhitekture; društvena arhitektura (bazilike, terme, stadioni, amfiteatri, ceste, vodovodi i dr.), kulturna arhitektura (teatri, odeoni i dr.). 	
11.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 4 – Antički Rim 4 – Obrt i umjetnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rimska skulptura i portretistika – razvoj i najznačajniji primjeri. - Rimsko zidno slikarstvo i mozaici – razvoj i najznačajniji primjeri. - Rimska keramika – tipologija i tehnike izrade. - Rimsko staklo – tipologija i tehnike izrade. <p>Ostalo</p>	
12.		<p>Antičke civilizacije Mediterana 4 – Antički Rim 5 – Numizmatika</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj novca kod antičkih Rimljana – 	

		denominacije, tehnike izrade i materijal, prikazi, cirkulacija i dr.	
13.		Antički Grci na tlu Hrvatske: <ul style="list-style-type: none"> - Kolonizacija istočne obale Jadrana (Knidska kolonija na otoku Korčuli, <i>Issa, Pharos, Herakleia, Tragurion, Epetion</i>) – povijesne okolnosti. - Najvažniji arheološki nalazi. 	
14.		Antički Rim na tlu Hrvatske: <ul style="list-style-type: none"> - Kolonizacija istočne obale Jadrana i proces romanizacije obale i unutrašnjosti – povijesne okolnosti. - Administrativno uređenje. - Rimska središta na prostoru Hrvatske. - Najvažniji arheološki nalazi. 	

Seminari			
Red. br.	Datum	Naslov	Literatura
1.		Uvodno predavanje: <ul style="list-style-type: none"> - Upoznavanje studenata s temama seminara i načinom njihove izrade. 	
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			

Nastavnik: